

AKTUALIOSIOS INFORMACIJOS

Nr. 5/479/, III metai Seedorf, 1947 m. sausio 8 d., trečiadienis

This paper is certified by the camp leader to contain only literal translations of extracts of the Allied Press and published under this condition with permission of UNRRA Team 295.

Information about approved activities and camp internal affairs /such as sport-art-and-welfare/ are also permitted.

All information of general interest is what heard on the wireles from London BBC.

TRUMANAS KREIPIA KONGRESO DĖMĘSĮ Į KARO PABEGĖLIŲ PROBLEMA/ JAV prez. Trumanas, atidarydamas kongreso sesiją, padarė savo metinį pranešimą. Kalbėdamas apie JAV užs. politiką, Trumanas pareiškė, kad sudarytosios taikos sutartys su penkiais buv. Vokietijos vasalais parodžiusios, jog JAV, kaip ir kiti sąjungininkai, stengėsi sudaryti pastovią taiką. JAV atsisakiusios savo izoliacionistinės politikos ir einančios drauge su savo sąjungininkais JT Chertos, taikos ir teisingumo keliu. Dėl santykių su TSRS Trumanas pasakė, kad kaip JAV, taip ir TSRS turinčios vienus interesus ir tikslus, kas jas ir riša. Trumanas priminė ir karo pabėgėlių klausimą. JAV davusios DP daugiau, negu kiti sąjungininkai kartu paėmus. JAV ir toliau teikiančios pagalbą benamiams ir savo kvotos ribose įleisiančios juos į JAV. Bet tuo nebusią daug padaryta. Todėl prezidentas atkreipė kongreso ypatingą dėmesį į karo pabėgėlių problemą, kuri dabar virtusi pasaulinio masto.

Prezidentas pereidamas prie vidaus politikos kvietė respublikonus, iš kurių daugumos dabar susideda kongresas, drauge dirbti su demokratine vyriausybe, nesileisti į partinius ir asmeninius ginčus, bet bendrai siekti visos tautos gerovės.

KAINOS, SAARAS IR DVI SRITYS/ Prancūzijos min. pirm. Blumo dekretas sumazinti kainas 5% liecia ne tik maistą, bet ir visų kitų prekių kainas, kaip geležinkelių tarifus, tiesioginius ir ne tiesioginius mokesčius ir t.t. Vedinas, eilinio prancūzo perkamoji galia pasididinusi 5%, nes atlyginimas nesumažinamas. Dekreto antrasis tikslas yra kovoti su spekuliacinėmis kainomis, nes jos ir ligi dekreto išleidimo toli prašokdavo normalias kainas. Tuo reikalu L. Blum sušaukė į Paryžių visų departamentų prefektus.

Naujasis dekretas galioja ir Saaro krašte. Muito siena tarp Saaro ir Vokietijos dar labiau sustiprinama, iš Vokietijos į Saaro kraštą uždrausta įvežti sąjungininkų spauda, pinigus galima siusti tik iki 100 RM. Užsienis tame įžiūri Prancūzijos pirmuosius žingsnius į Saaro krašto aneksiją. Berlyno vienybės partijos laikraščiai puola Prancūziją dėl Saaro krašto "aneksijos" ir nurodo, kad šis kraštas visuomet buvęs ir esąs grynai vokiškas. Į tai atsakydama, Paryžiaus spauda nustebusi klausia, kodėl SED nesukėlusi triukšmo, kai savo laikui Vokietijai dingo Karaliaučius, Stetinas, Frankfurtas prie Oderio ir kt.

-Saaro krašto lėtas inkorporavimas į Prancūzijos teritoriją ir britų-amerikiečių Vokietijos sričių sujungimas, kartu paėmus, aiškiai parodo Potsdamo konferencijos nuostatų apie vienalytę Vokietiją atgyvendinimą. Visi šie faktoriai dar labiau apsunkins bus. Maskvos konferencijos darbus. Maskvos "Izvestija" rašo, kad amerikiečiai ir britai savo sričių sujungimu sulaužę Potsdamo konferencijos nutarimo 14 str. Toliau "Izvestija" tvirtina, kad britai ir amerikiečiai įvedę savo kapitalą į Vokietiją ir ją tuo stiprina, vietoje kad silpninti.

Britų spauda apgailestauja, kad TSRS ir Prancūzija neatsiuntusios savo atstovų į pasitarimą prisidėti prie dviejų sričių sujungimo, nors ir abiems valstybėms pakvietimai buvo išsiųsti.

LIETUVIŠKAI KNYGAI 400 METŲ

Šiandieną sueina 400 metų, kai Karaliaučiuje buvo atspausdinta pirmoji lietuviška knyga - M. Mažvydo "Catechizmusas prasty szadei". Labai ribotos mūsų laikraščelio sąlygos neleisdžia plačiau paminėti šią tikrai garbingą sukaktį.

Jau labai seniai, o ypač XVI amžiuje Lietuvos valstybei tiesiant stipresnius pagrindus krikšč. bažnyčiai, atsirado gyvas reikalas skelbti pagrindines tikėjimo tiesas gimtąja kalba spausdintu žodžiu. Tai realizuoti tepavyko, kaip žinome, M. Mažvydui 1547 m. Karaliaučiaus universiteto spaustuviėje atspausdinusiam minėtą katekizmą. Po šios knygos išleidimo, kitos lietuviškos knygos palengva pradeda savo kelionę į skaitytojus. Tai buvo daugiausia maldaknygės ir įvairūs religiniai raštai. Po paskutinio Lietuvos ir Lenkijos padalinimo 1793 m., kai Lietuva atsidūrė absoliučioje Rusijos carų vergijoje, lietuviškoji knyga buvo tarytum balsamas, kuris lengvino lietuviui baudžiauninkui iškentėti ir sunkiausius botago smūgius. Jis meldė Dievą ištvėrmės, meldėsi lietuviškai iš lietuviškos maldaknygės. Rusų valdžia, tai nujausdama ir vykdydama Lietuvos rusifikaciją, nutarė lietuvišką spausdintą žodį visiškai uždrausti. Kad šis draudimas būtų sėkmingai vykdomas, caro žandaras laikas nuo laiko, atsistojęs prie bažnyčios, kratydavo lietuviškos sėmėgos kišenes, ieškodamas ar ten kartais neras kokią apglamžydais viršeliais, ko gero Tilžėje išleistą lietuvišką maldaknygę. Vykdydama toliau savo rusifikaciją, rusų valdžia išleisdžia taip vadinamą "graždanką", t.y. lietuviškais žodžiais maldaknygę, spausdintą rusų raidėmis. Jos buvo šluti brukamos lietuviams kaimiečiams, bet, aišku, neprigijo, o paliko tik kaip gėdingas caro priešpseudos liudininkas, bylojęs kartų kartoms apie lietuviškosios knygos kryžiaus kelius.

Vis gausėjanti lietuvių šviesuomenė ieškojo kelių tikram spausdintam lietuviškam žodžiui paplisti: pradėta plačiu mastu Rytprūsiose, daugiausia Tilžėje spausdinti lietuviškas knygas ir laikraščius, kurie pavoju pilnu keliu eina į D. Lietuvą. Išeina pirmasis lietuvių laikraštis "Ausra". Slaptai gabendami knygas, daug knygnešių rusų valdžios suimami, teisiami ir tremiami į Sibirą.

Pagaliam rusų caras, politinių aplinkybių verčiamas, 1904 m. gražina laisvę lietuviškai spaudai. Prasideda lietuviškosios knygos klestėjimo laikotarpis, tačiau tęsėsis vos 36 metus. 1940 m. vėl tas pats mūsų tautos priešas, tik pakeitęs savo mėlynos uniformos ženklus ir atėjęs į mūsų žemę, vėl žiauriai persekioja lietuviškąją knygą. Nemuno ir Nėries santakoje karts nuo karto deginamos didžiulės krūvos lietuviškų knygų. Lietuva tampa liudininku XX amžiaus civilizacijos gėdos - moderniškos auta de fe. 1941 m., vokiečiams okupavus Lietuvą, nacių gebitskomisaras ir gastapas savo kieta ir kruvina kumštini galutinai ruošia karstą lietuviškajai knygai. Prasideda naujas mūsų spaudos sunkus vegetacijos laikotarpis.

Bėgdami nuo karo pavoju, mes vienas kitas atsisakėme nuo tikrai reikalingo kelionėje daikto ir vietoj jo padarėme savo lagamino kertelėje vietą lietuviškai knygai arba laikraščio komplektui. Per frontus ir per degančius miestus mums pasisekė išgelbėti savo knygų lobyno nors mažutę dalelę. Būdami tremtyje, mes negalime galvoti apie normalias sąlygas savajai spaudai. Labai skaudu, kad ši mums brangi sukaktis negalės būti paminėti taip, kaip ji to tikrai užsitarnavo.

Per keturis amžius nebuvo pasaulyje jėgos, įstengusios užgniaužti lietuvišką spausdintą žodį. Tikėjimės, kad tokios ir nebus ateityje, nors ir kažin koks žiaurus likimas mūs ir lauktų. Su tokia mintimi mes peržengiame lietuviškojo spausdinto žodžio penktojo šimtmečio slenkstį.

Vl. Dumčius

TAUTIETI, PADĖK TAUTIEČIUI

Duok Dieve duoti, bet neprašyti, - sako mūsų tautos, išgyvenusios daug sukrėtimų ir nelaimių, išmintis. Bet gyvenimas dažnai žmonių gyvenimo sąlygas ir jų santykius apverčia visiškai kitaip. Kas neseniai pats davė, ar buvo pajėgus duoti, atsiduria tokioje padėtyje, kad nors ir labai nenorėdamas, nors dėl to ir kentėdamas didelį nesmagumą, turi kitų teikiama paramą priimti, o neretai tos paramos ir melste melsti. Ir nė vienas niekada nėra užtikrintas, kad visiškai netikėtai nepasidarys iš pasiturinčio vargšas, iš galinčio duoti, pagalbos reikalingas. Bet skaudžiausia būsena, kai žmogus, patekęs į nelaimę, aplinkui mato visko pilnus ir visko pertekusius, o pats turi kentėti šaltį, badą, iš niekur negauna būtiniausios paramos ir kiekvienas mėginimas jos gauti atsimuša į kietas ir šaltas širdis, į nenorą suprasti kito nelaimę.

Vargu ar kas nors tokia žmogaus padėtį gali geriau suprasti, kaip mes patys, agresingos jėgos išmesti iš namų, o viso pasaulio nužeminti į elgetas. Kazin ar yra nors vienas, kuris sušalęs ir išvargęs nebūtų šiurkščiau nuvertytas nuo durų, kai prašė nakvynės, nors jau buvo vėlus vakaras, lauke lijo ar net snigo, o ant vežimo į skarmalus susukti verkė ir drebėjo vaikai; ne vienas alkanas daug durų turėjo suvarstyti, kol gavo duonos kąsnį, paskanintą šiurkščiais priekaištais; kazin ar yra nors vienas, kuris pilnas nusiminimo ir su skausmu nebūtų ištarsęs: "Kad ir tave toks likimas ištiktų, tada gal lengviau ir kitą suprastum."

Debar, ečiū Dievui, visi gyvename po šiokiu tokiu stogu ir nebereikia gelvoti, kur stėinančią naktį nakvosiu, taip pat esame apginti ir nuo paskutinio bado. Atrodo, kad visi esam lygūs, lygiai sušelpiti ir pagalbos reikalingų mūsų tarpe lyg ir nebūtų. Bet ištikrųjų taip nėra. Dėgumas mūsų ką nors, kaip nors dirba ir ši tą užsidirba, bet yra tukstančiai senų ir ligonių, kurie čia neturi kraujo artimųjų, tukstančiai našlaičių, kurie juk turi lankyti mokyklas, daug studentų, motinų su kėlėta vaikų. Visiems jiems juk reikia už ką nusipirkti vaisto, mokslui knygas, pataisyti avalynę, drabužį. Gi be šių, kasdien sunkėja mūsų tautiečių gyvenimas Austrijoje, daug doriausių lietuvių pavaryta iš stovyklų ir kiek panašaus likimo dar gali susilaukti ateityje. O kiek dar ir šiaip visokių nelaimių atsitinka, kur reikalinga greita ir efektyvi pagalba, kad žmogus būtų išgelbėtas.

Visų tų žmonių akys atkreiptos į Raudonąjį Kryžių. Bet Raudonasis Kryžius savo irgi nieko neturi. Jis gali kitiems duoti tik tiek, kiek pats gauna. O duoti reikia vis daugiau ir daugiau, nes mūsų gyvenimas kas dieną sunkėja, o į pagalbą iš šalies niekas neateina. Todėl Vyr. Raudonojo Kryžiaus Valdyba nuo šio mėn. 6 d. ligi vasario mėn. 16 d. skelbia tautinio solidarumo vardan piniginį vajų. To vajaus šukis: tautietis turi padėti tautiečiui. Per tą laiką mūsų stovyklos Vyr. L. R. Kryžiaus Valdybos Piniginiam Vajui praversti komitetas skelbs auku dienas, rengs visą eilę kultūrinių pramogų ir t. t. Žinome, kad daugeliui mūsų stovyklos gyventojų medžiaginis gyvenimas yra ne lengvas, bet taip pat žinome, kad didesnė dalis gyventojų, atsiminę savo iškentėtas dienas ir pagalvoję apie tas, kurios gali dar ateiti, ras atliekamą skatiką paremti ir dar į didesnę vargą patekusį savo tautietį.

Vyr. L. R. Kryžiaus Valdybos Piniginiam
Vajui Seedorfo stovykloje praversti komitetas

DRAMOS BURELIS VAKARAS/ Šešio 4 d. mūsų dramos mėgėjai didž. stovyklos salėje parodė gvą ir linksmą komediją "Pabėgęs meilužis". G. Laucienė tolos rolėje pasireiškė laisvu naturalumu. V. Degilis, nors ir per daug sukarikatūrinamas savo vaidmenį, meilužį tinkamai pavaizdavo. Ir kiti dar tik pradėdantieji scenos darbą sugėbėjo smagiai nuteikti žiūrovus, išblaškydami jų kasdieninę niūrią nuotaiką.

Jo komedijos sekė J. Vedegio 2-ju veiksmų drama "In hoc signo vin-

ces". Tenka pastebėti, kad ir antrą kartą ši drama buvo atidžiai ir mieliai žiūrima. Lakių minčių ir skambaus stiliaus sekinių derinys drauge su režisieriaus gerai paruoštų aktorių vaidybą suteikė žiūrovams rimtą, pasigėrėtiną ir stiprų įspūdį.

LIETUVIAI - STALO TENISO LAIMĖTOJAI/ Sausio 4-5 d. d. Sendorfo lietuvių stovykloje įvyko vyrų stalo teniso turnyras, kuriame dalyvavo lietuvių, latvių, estų ir vokiečių geriausieji šios šakos sportininkai. Pirmą dieną latviai lengvai nugalėjo estus 5 : 0, o lietuviai - vokiečius irgi 5 : 0. Vokiečiai įveikė estus 5 : 0, o lietuviams tenka pergale prieš latvius rezultatu 5 : 2. Antrą dieną, neatvykus vokiečiams, mūsų komanda susitiko su latviais. Buvo laukta įdomios kovos, tačiau mūsų komanda be didesnio pasipriešinimo nugalėjo latvius 5 : 1. UNRRA'os dovana pelnytai atiteko mūsų komandai.

ANGLŲ KALBOS KURSŲ pirmą grupę savo darbą pradeda sausio mėn. 8 d. 17.30 val. gimnazijos patalpose. Kursų Vedėja.

TREMTINIAMS Į PAGALPĄ/ Prie Amerikos Lietuvių Misijos yra suorganizuota Committee for Lithuanian Refugees. Šio komiteto tikslas - padėti Amerikos lietuviams rūpintis ištremtaisiais ar kitaip karo metu į vakarų Europą patekusiais lietuviais, kurie dabar neturi atstovų ir į tėvynę negali grįžti. Komitetas, kiek galės, nurodys būdus giminėms kaip susisiekti-susirašinėti su artimaisiais ir pažįstamais; Norinčių ir galinčių čia į Ameriką atvežti tremtinių giminėms patars kokie dokumentai reikalingi giminėms atsiimti, kaip: affidavit of support, kiti prie jo reikalingi liudijimai ir kokios asmeninės žinios reikalingos patiekti apie norimą atsiimti asmenį. Komitetas seks State Department's parėdymus, tvėrkencius emigracijos kvotas ir kitus įstatymus, reguliuojančius emigraciją į JAV. Šias linijas komitetas ar nariai suteiks suinterasuotiems savo giminėms ar pažįstamiems asmenims.

Komiteto adresas: Kommittee For Lithuanian Refugees, 314 Walnut Street, Newark 5, New Jersey, USA.

MONTGOMERY MASKVOJE/ Maskvos aerodrome Montgomery pasitiko TSRS gen. štabo viršininkas marš. Vasilevski. Marš. Montgomery pasveikino sovietų kariuomenę ir apėjo išrikiuotą garbės sargybą. Vėliau Montgomery aplankė karo akademią ir vakar vakare Didž. Teatre klausėsi operos Romeo Julija.

KITOS ĮVAIRIOS ŽINIOS/ -JAV atstovas prie atominės kontrolės komisijos B. Baruch įteikė prezidentui Trumanui savo atsistatydinimą, motyvuodamas, kad jis skaitas savo darbą atlikęs. JAV spauda nurodo, kad tarp JAV vyriausybės ir Barucho nėra jokių nesutarimų.

-Prancūzija išsiuntė vieną kreiserį surinkti ir nuvežti į Graikiją ST komisijos narius Graikijos padėčiai vietoje ištirti.

-Prez. Trumanas pakvietė savo įgaliotinį Kinijoje gen. Marshall atvykti į Vašingtoną. Marshall prieš išvykstant iš Kinijos turės pasikalbėjimą su Čankaisku.

-JAV pasiūlė Kinijai ir TSRS padaryti iš Daireno laisvą tarptautinį uostą. Šiuo metu Dairenas yra okupuotas sovietų kariuomenės.

-Smarki šalčio banga apgaubusi centrinę ir vakarinę Europą, tuo tarpu kai rytų Europoje esą tik mazi šalčiai. Prancūzijoje sustojo susisiekimo kanalais prekių transportas, nes visi kanalai užšalo. Taip užšalęs ir Kielio kanalas. Anglijoje dėl šalčio ir didesnio pareikalavimo anglies, gyventojams suvaržyta 15% elektros srovė. Meteorolog. stočių pranešimais oro temperatūra rodo tendenciją kilti.

Leidžia Sendorfo L.V.G. Komitetas. Redaguoja L. Filipovičius. Išėina kasdien be šventadienių. Prenumeratos kaina - 10 RM.